

JÁSZAPÁTI ÉS VIDÉKE.

Társadalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:	Felelős szerkesztő:	Egyes szám ára 20 fillér.
Egész évre . . . . . 8 kor.	ifj. Imrik József.	Nyilttér soronként 40 fill.
Fél évre . . . . . 4 "		Kéziratokat vissza nem adunk.
Negyed évre . . . . . 2 "		

A földtehermentesítés.

Most erről a fontos témáról is sok szóbeszéd esik. *Bernát István*, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója, a Hangya legutóbbi nagy gyűlésén érdekes felolvasást tartott e címen, mely előadás nyomán mi is elmondjuk róla a magunkét.

A földtehermentesítés kérdése utóbbi időkből nagyban foglalkoztatja a közvéleményt. A kérdés, eltekintünk minden politikától, csakugyan nemzeti érdek, annyira feltétele a magyar nemzet fejlődésének.

1848-ban a nemzet ujjászülletett, nagy, szép ideálok után indult s a legnagyobb optimizmus fogta el az embereket és mindenki azt hitte, hogy megnyílt az eldorádó, s Magyarországra fényes jövő vár. És ma olyan az eredmény, hogy a kivándorlás félelmetesen nő, a középbirtok pusztul, a dolgos magyar ember munkája nem vált produktívá, nem jövedelmez annyit, mint kellene. 1848-ban kimondották, hogy a földbirtok szabad s tényleg azzá vált, de a szabaddá lett birtok urának ritka

esetben volt meg a pénzereje, hogy birtokát felszerelje és üzembentartsa. Így pénzkölcsönhöz, vagy uzorához fordult. Ötven esztendővel ezelőtt nem volt sok takarékpénztár, azért fordultak uzorához a földes gazdák. A magyar földbirtokot ma több milliárd adósság terheli és ez a nagy adósság napról-napra szaporodik.

Az örökösödés és a vételári hátralékok révén folytonosan szaporodtak a földadósságok. Az adósságok megszüntetésére alig van orvosság amúgy hamarjában, a németek és az osztrákok is csak úgy segítettek a nyomasztó gondokon, hogy a betáblázott adósságokat fel nem mondható amortizációs kölcsönökre változtatták át. Magyarországon is megindult ily fajta mozgalom és e tekintetben sikerült is az „Országos Központi Hitelszövetkezetet” kapcsolatba hozni a Kisbirtokosok Földhitelintézetével úgy, hogy ezek most 5 $\frac{1}{2}$ %-os amortizációs kölcsönt bocsájtanak a földbirtokos osztály rendelkezésére, ha egyébként a gazdák valamely, az országhoz tartozó hitelszövetkezeteknek tagjai.

Oly községekben, hol ily szövetkezetek nincsenek, meg kell csinálni a szövetkezetet, annál inkább, mert az az 1800 szövetkezet, mely 5000 községre terjeszti ki működését, eddig is bebizonyította, hogy ez irányban igen helyes reformokat léptetett életbe és az adós gazdák helyzetén sokat könnyített.

Egy nagy kívánság volna az, hogy a takarékpénztárak megreformáltatnának oly módon, hogy kimondassék a törvényben az, hogy a betéti kamatláb felett csak bizonyos %-al szabad nagyobb kamatot szedni, mert az még sem járja, hogy a takarékpénztárak kevés kamatot fizetnek a betett összegért, ellenben a kölcsönök után sok kamatot szednek.

Volnának számos egyéb teendőink is, a melyek a földtehermentesítésre vonatkoznak, ilyenek pl.: hogy a létező hitelforrások kihasználása végett meg kellene a magyar társadalommal értetni, hogy ne üzzön fényűzést, a mely milliőkat von el onnan, a hol sokkal több haszonnal lehet a milliőkat felhasználni. Magát az államot is más

T Á R C A.

Egyszer egy évben.

Irtá: Csehov Antal.

A hercegnő háromablakos házikója ünnepi színt öltött. Egészen megifjodott. Környéke gondosan kivan söpörve, kapuja szélesre kinyitva, az ablakról le vannak szedve a rácsos zsaluk. A frissen megmosott ablaküvegek vidáman csillognak a napfényben.

A főbejáratnál ott áll az öreg, töpördött Márk kapus, molyette bérruhába öltözve. Ráncos álla, melynek megborotválásával remegő kezei egész délelőtt bajlódtak, frissen kifényesített csizmái és címeres gombjai szinte édelegnek a napfényben.

Márk nem hiában bujt ki az ő szobájából. Ma a hercegnő nevenapja van s neki kötelessége a látogatóknak ajtót nyitogatni és azok neveit bekiáltani. Az előszobában most nem kávé-ajl illatozik, mint rendszeren, sem bőjtös leves, hanem valami illatszert, ami igen hasonlít a tojás-szappan szagához.

A szobák gondosan kivannak takarítva,

fel vannak rakva a függönyök, a képekről le vannak szedve a tülltakarók, a padló kivan csinosítva. A helytelen Zsulka, a kandur macska és a tyukok, csirkék mára be vannak zárva a konyhába.

Maga a hercegnő, a három ablakos házikó urnője, egy előre hajlott, ráncos arcú öreg asszonyka ott ül egy karos székben s minduntalan igazgatja olcsó fehér ruhája redőit. Csak egy szál rózsát, a mely összeesett mellére van tűzve, mutatja, hogy van még ezen a világon fiatalság.

A hercegnő gratuláló látogatókat vár. El kell hogy jöjjenek: Tramb báró a fiával, Halahadze herceg, Burlasztov kamarás, a hercegnő cousinja, Bitkov tábornok és sok más . . . mintegy husz ember. Azok eljönnek s mindjárt megtöltik az egész házat beszédökkel. Halahadze herceg majd énekelni fog, Bitkov tábornok pedig két óra hosszáig fogja tőle — a hercegnőtől — a rózsát kunyorálni, azonban tudja: miként kell magát ezekkel az urakkal viselni. Minden mozdulatában megközelíthetlenséget, méltóságot és jó nevelést fog elárulni . . . Eljönnek majd Htulkín és Pereulkov kereskedők is, de ezek csak az előszobáig fognak bejuthatni: ott lesz egy iv papiros és toll. Irják oda a nevéket, aztán mehetnek vissza . . .

Tizenkét óra. A hercegnő megigazgatja ruháját és a rózsát. Hallgatódzik: nem csengetnek-e? Zajjal közeledik egy fogat: megáll. Elmulik öt perc.

„Nem ide jött” — gondolja a hercegnő.

Bizony nem ide, hercegnő. Ismétlődik a tavalyi eset. Sajnálatos eset! Két órakor a hercegnő épügy, mint tavaly, bemegy a hálószobájába, valami erősítő szeszt szagol és sir.

Senki sem jött el! A barbárok!

A hercegnő körül a vén Márk forgolódik. Ez is el van keseredve, hogy mennyire megromlottak az emberek. Régebben úgy dültek be a vendéglátó terembe, mint a legyek, most pedig . . .

— Senki sem jött el! sir a hercegnő, se a báró, se Halahadze herceg, se Buviczky Zsorzs . . . elfeledtek. Pedig én nélkülem mi lett volna belőlük? Nekem köszönhetik szerencséjüket, előmenetelüket — egyesegyedül nekem. Ha én nem vagyok, senmire se mentek volna.

— Bizony nem! — erősíti Márk.

— Én nem várok hálát . . . kell is nekem! Én csak jó érzést várok. Istenem, milyen sértő ez! Oh milyen sértő! Még csak az unokaöccse, Zsán se jött el. Miért nem jött el? Mit vétettem én neki? Kifizettem min-

alapra kellene helyezni. A közigazgatást, városit, községit, megyeit, hol nagy kiadásokat tesznek, a melyek nem eléggé gyümölcsözők.

Ennek eredménye a földbirtokos szempontjából az, hogy megdrágítja a földet, a mely a földbirtok rendelkezésére állana.

A földtehermentesítés keresztül vitele oly örökség és kötelesség, melynek keresztülvitelére mindenkinek kezdet kell fogni, a ki csak a hazai földet szereti. Régi vágyakozása ez már a földes gazdáknak, s hogy nap-nap után nagy a panasz: mindenki jobb sorsban szeretné látni azokat, a kik a földet bírják.

Ha olcsóbbá teszik a kölcsönöket, ha a törvényhozás útján beszűntetik a kölcsönöket annyira megdrágító bélyegköltségeket, ez már komoly lépés volna az olcsó hitel elnyeréséhez.

A magyar takarékpénztáraknak is szövetségre kell egymással lépniök, úgy mint az erdélyi oláh takarékpénztárak tették. Ezt különben hazafias kötelességünk is előírja, mert Erdélyben, hol a román takarékpénztárak a gazdasági fellendítésre vállalkoztak, ott a román gazda-osztály sokkal erősebb, mint a magyar.

A takarékpénztárak jól tennék, ha kezükön lévő földjeiket parcelláznák, a gazda osztályt előnyösen földhöz segítenék.

Ezekkel a reformokkal lehet és kell az eladósodott gazdák baján segíteni, a sok szónoklás és ígélet mind hiába való, az olcsó kölcsön: az a fő, akkor szűnik meg a baj. És ha ezzel fognak hozzá, akkor a reformot mindenki szívesen látja.

den váltóját, jóra való férjet kerítettem a Tánya hugának. Sok pénzembe került nekem a Zsán. Megtartottam szavamat, melyet testvéremnek, az ő apjának adtam . . . Mennyit költöttem rá . . . hiszen te is tudod. . .

— Sőt el lehet mondani, kegyelmes asszonyom, szülői helyett szülőanyja volt. . .

— S hát . . . ez a hála! Oh emberek!

Három óraker, épügy mint tavaly, a hercegnőt ájulás környékezi. A megijedt Márk felteszi szalagos kalapját, sokáig alkudozik egy bérkocsissal s elhajtja Zsánhoz, az unokaöcséséhez. Szerencsére az a butorozott szoba, a melyben Zsán herceg lakik, nincs messzire. Mikor Márk belép, a herceg még az ágyban henyél. Csak az imént jött haza valami mulatságból. Arca vörös, homlokán izzadság-cseppek látszanak. Feje zug, gyomrában forradalmat érez. Szeretne elaludni, de nem tud, csak kinlódik.

Márk bemegy a piszkos, rendetlen szobába és összehuzódva, bátortalanul lép az ágyhoz.

— Nem szép dolog, Mihalyevics Iván — szólal meg Márk, fejét csóválva, — nem szép dolog.

— Mi nem szép?

— Miért nem sziveskedett ma eljönni a néniéhez, gratulálni neki a névnapjára? Hát szép ez?

— Takarodj a pokolba! — szól Zsán.

— Hát nem sértés ez a hercegnőre nézvést? Mi? Eh, Mihalyevics Iván, kegyelmes uram! Nincs önben jó érzés! Ugyan miért keseríti el a kegyelmes asszonyt?

— Én nem szoktam látogatába járni. . .

A magyar gyermekjáték ipar. A József kir. herceg Szanatórium dicséretes akciót indít meg. Az egyesület abból indult ki, hogy sajnosan még mindig milliók és milliók vándorolnak külföldre és hogy nekünk is van már számba vehető gyermekjáték, házi- és népiparunk, mely a Hamupipóke szomorú szerepét tölti be: azért megindít egy akciót a hazai gyermekjáték és népiparunk föllendítésére és egyelőre az egyesület az ország tiz helyén ilyen kiállítást rendez. *Sopronban, Győrött, Szabadkán, Zomborban, Léván* ezek a kiállítások nagy érdeklődést támasztottak és a munka megindult, s egy másik öt kiállítás szervezési munkái most vannak folyamatban. Ezek a kiállítások tisztán a gyermekjáték területének megismertetésére vonatkoznak és semmiképpen nem akarnak egyebek lenni. Nagy jelentőségű szociális szempontból a kérdés, mert hány embernek tudnánk télen keresetet adni, ha a norinbergi gyermekjáték-*ipar* elterjedne, ha a magyar invenció arra adná magát, hogy ötletes gyermekjátékokat termeljen, melyeknek anyaga készen van. Mi hazafias derék kérdésnek tartjuk a dolgot, ha még hozzá azt vesszük, hogy a kiállítások révén a népszanatóriumok alapja is szaporodhat. Mindenesetre a legteljesebb érdeklődéssel fogjuk kísérni a dolgot.

H I R E K.

A kiséri templom bokréta-ünnepé. A *Foltin* János egri prépost-kanonok példás és ritka bőkezűségéből emelt kiséri rk. templom építkezése eljutott odáig, hogy a monumentális épület tető alá került. Ez alkalommal az épít-

tető kanonok az összes munkások részére f. hó 12-én délután egy igen szép és lélekemelő bokréta-ünnepélyt rendeztetett, mely a kellemetlen esős idő dacára is a lakosság nagy részvétele mellett fényesen sikerült. Az ünnep azzal kezdődött, hogy az összes munkások az állványokon lefényképeztették magukat. Azután a helybeli első zenekar működése mellett az „Isten áldd meg a magyart!” című nemzeti dalt elénekelték, majd *Csillag* Antal építőmunkás lendületes és hatásos beszédben előadta az ünnepély jelentőségét, éltetve az építető kanonokot, *Wagner* Márton építő vállalkozót, az összes munkásokat s végül a község előljáróit és összes polgárait. Ezt követte ismét a nemzeti dal eléneklése. Végül emlékkendőket és jutalmakat osztottak ki az összes munkások között, mely után este 6 óraker kitűnően sikerült társas vacsora fejezte be az ünnepet a Frisch-féle „Kossuth Szálló”-ban.

Eljegyzés. *Flesch* Simon, jászladányi községi állatorvos a múlt héten eljegyezte *Kun* Sárika kisasszonyt Hatvanból.

Házasságok. Diszes esküvő volt Jászladányon f. hó 14-én. *Mészáros* G. József ottani tekintélyes birtokosnak, a 48-as kör elnökének két fia házasodott az napon. Az egyik, *Mészáros* József, *Zana* Teréziának, *Zana* S. András ladányi birtokos leányának, — a másik: *Mészáros* Gábor pedig *Böttván* *Etelkának* esküdtött örök hűséget a jászladányi rk. templomban. Az esküvőn, melyre a község színe-java megjelent, a násznagyi tisztet *Nagy* Emil országos képviselő töltötte be.

Még egy másik esküvő is volt a héten Jászladányon. *Antal* Mihály, *Antal* Károly jászladányi birtokosnak, az ottani gazdák elnökének fia f. hó 12-én vezette oltárhoz *Nagy* László ladányi birtokos leányát, *Ilonkát*.

Mondd meg ezt neki . . . Ez már kiment a divatból. Nem érünk most rá olyanokra. Menjek ti vizitálni, nekem pedig hagyjatok békét, most pedig lódulj! Aludni akarok.

— Aludni akarok . . . Még a szemét is elfordítja . . . Bizonyosan szégyel rám nézni . . .

Márk gyorsan hunyorgatja a szemét. Hosszu csend.

— Pedig már csak jöjjön el gratulálni, batuskám! — szól Márk becéző hangon, — a kegyelmes asszony sir, csak úgy kinlódik az ágyacskáján. Már csak legyen olyan jó, mutassa ki előtte a tiszteletét . . . Jöjjön batuska.

— Nem megyek. Nem érek rá . . . meg minek is? Ugyan mit csinálnék én egy vén leánynál?

— Jöjjön el kegyelmes uram! Legyen olyan jó! Szörnyűség látni, hogy mennyire elkeseríti szegénykét az ön — hogy úgy mondjam: hálátlansága és érzéktelensége. (Márk a szemét törülgeti.) Legyen olyan jó.

— Hm! Hát aztán konyak lesz-e? — Kérdi Zsán.

— Lesz batuskám, kegyelmes uram.

— Ugy! . . . N-n-no!

A herceg hunyorit szemével:

— Hát száz rubel lesz-e?

— Az már semmiképpen sem lehetséges. Tönkre tettek bennünket a rokonok. Mig pénzünk volt, mindnyájan jártak hozzánk, most pedig . . . Tán az isten akarta így.

— Mennyit is kaptam én ma eszterdeje a vizitért? Kétszáz rubelt. S ma már száz se lenne? Tréfálsz vén varju! Kutass

csak egy kicsit az öregnél, majd találsz . . . Egyéb iránt takarodj innen, hadd alszom.

— Legyen nagylelkű, kegyelmes uram! Ő már oly öreg . . . alig bírja már a teste a lelkét. Szánja meg őt kegyelmes uram, Mihalyevics Iván.

Zsán kéréssel. Márk elkezd alkudozni. Őt óra tájban Zsán megadja magát, frakkot ölt és megy a hercegnőhöz.

— Ma tante, szól, miközben a néniének kezét csókol.

S leülvén egy szófára, elről kezd a tavalyi beszélgetést.

— *Kryszkína* Marie, ma tante, levelet kapott *Nizzából* . . . Az is férfi! mi? Nagyön érdekesen írja le a párbajt, melyet a férje valami angolnal vívott, valami énekesnő miatt . . . elfelejtettem, hogy hívják . . .

— Csakugyan?

— Igen . . . Párbajokat viv, énekesnők után futkos, itthon pedig ő miatta akár meg is halhat a felesége. Nem értem az ilyen embereket, ma tante.

A boldog hercegnő közelebb ül Zsánhoz s a beszélgetés tovább folyik. Feladják a teát és konyakot.

S az alatt, mig a boldog hercegnő Zsánt hallgatva hahotázik, szörnyülködik, bámul, az öreg Márk ládáiban kutat-keres és szedi össze a bankóit. Zsán herceg nagy engedelményt tett. Csak ötven rubelt kér ezért a látogatásért. De hogy ezt az ötven rubelt össze lehessen hozni, az öreg Márknak nem elég egy ládát átkutatni.

Imrik Ferenc fővárosi kereskedő f. évi november 12-én esküdött örök hűséget Kovács Amáliának Budapesten.

A jársági alsójárési községek legtöbb adót fizetőinek névsorát Cseh József dr. főszolgabíró az 1906. évre a következőképpen állapította meg az 1886. XXIII. t. c. 33. §. alapján.

Jászapátin: Fülöp Ferenc, Dósa János, Kálmán Miklósné, Dósa Géza, Pethes Antal, Vágó Pál, Antal Sándor, Koczka István, Borbás Mihály, Horváth Lajos, Mihályi Kálmán, Pethes Pál, Löwy Emil, Mihályi István, Kis M. János, Borbás Miklós, Farkas L. József, Khindl Dezső, Utasy Ignác, Beóthy Lajosné.

Jászkisérén: Györgyei Miklós, dr. Hegedüs Kálmán, Küry Andor, Strada Béla, Község legeltető társaság, Bay Ferenc, Jászkisér község, Fejes Dániel, Küry Mór, Simon Ferenc, Rónay Ferenc, özv. Kovács Antalné drné, Nemes Szabó Ferenc, Csomor Ferenc, id. L. Szabó Sámuel, Küry Lajos, Leitner Gyula, Szénássy Ferenc, Czékus Mihály.

Alsószentgyörgy: Mizsey Imre, Bartsák Sándor, Schönfeld Ignác, Grünhut József, Vizi László, Közbirtokosság, Kecskés Kálmán, Tóth M. Miklós, Vizi Imre, Alsószentgyörgy község, Vizi Sándor, Szücs Ignác, Adám Imre, Bajzath A. Jánosné, Varga József, Czákó István, Halla László, Pollák Soma, Halla István, Kremnitzki Antal.

Szentandrásán: Ballagó Ignác, Antal Alajos, Meleg Ferenc, Pethes Antal, özv. Papp Istvánné, Nagy K. Károly, Tóth Antal, Kovács Mihály, Kovács B. István, dr. Kóczán Géza, Kovács Mátyás, özv. Torba Balázsné.

Besenyszögön: Szatmári káptalan, Dr. Kohner Adolf, özv. Stein Náthánné, Kohner Zsigmond, Kiss Ferenc, Pethi bérlők, Rago Máté és trsai, Mizsey János, Ambrus László, Józsa János, Halassy Géza, Harsányi János, Kazy József, Fehér Ferenc és trsai, dr. Csávás Lajos.

Nagykörűben: Báró Baldácsy alapítvány, Ehrich Adolfné, Perjesházi társaság, Schweiger Vilmos, Fischbein József, grf. Hunyady Károly, Petrovay Györgyné, Huszár Gyula, Hay Ignácné, Hay Jakab, Schwartz Ábrahám, Ehrlich Henrik.

Kötelken: Báró Baldácsy alapítvány, gróf Hunyady Károly, Schwartz Ignác, Kotzó Elek, dr. Kerényi Soma, grf. Sermage Art-hurné, Rebbmann Rókus, Ehrlich Salamon és Henrik, Lovász György és Mátyás, Kiss János.

Tiszasülyön: Kis Ferenc, Szénássy Mihály, Breuer Ignác, Brachfeld Sandor, dr. Szénássy Sándor, Szénássy Lajos, Schwalm János, Szauter Gusztáv, Balogh Manóné, özv. Neumayer Józsefné.

Itt említjük meg, hogy *Jászládány* község képviselőtestületének újonnan választott tagjai a következők lettek: **rendesek:** Nagy Endre, Lázár Balázs, Bagi Mór, Nyolczas Ignác, Donkó M. Károly, Antal Demeter, Luszti Adolf, Polgár Gergely, Pomázi Elek, Lázár J. Imre, **pótagok:** Biró Balázs, Cseh István, Kun M. Antal, Györ P. István, Csirke Balázs, Drávcz Farkas, Száva Elek, Sziráki Ignác, Gál József, Tóth A. Ignác.

Jászapátin, a IV. kerületben pedig megválasztottak: Borbás Kálmán, Koczka András, Bátor Balázs rendes tagok és Vágó Imre, Berdó István, Rago Gábor, Tajti Károly pótagok.

Hivatalvizsgálat. Cseh József dr. jársági főszolgabíró f. hó 13-án tartotta meg községünk előljáróságán az évenként szokásos hivatalvizsgálatot. A tüzetes és beható vizsgálat eredménye minden tekintetben kielégítő.

Értekezés a jász községek patronátusi jogáról. E címmel legközelebb egy nagyon érdekes egyházi munka fog megjelenni Szolnokon, a Kele József dr. tollából. A munkának célja: teljesen megvilágítani a jászok patronátusi jogát, mely egészen eltérő az or-

szág többi községének hasonló jogától s éppen azért az idők folyása alatt a gyakorlatban sokszor szenvedett az egyházmegyei hatóságok önkénye által. Csak a legutóbbi jászapáti kántorválasztásra kell rámutatnunk, ha éppen példa kell s azonnal láthatja mindenki, hogy mily nevétséges ma a jászközségek választási joga. — Kele József dr. munkájában jelentős rész jut a választási jog megmagyarázásának és e joggyakorlás mikéntje szigorú megállapításának, így tehát a készülő egyházi munka nemcsak érdekes, de nekünk jászoknak szükségszerű is lesz. A kiváló művet, ha a sajtó alul kikerül, ismertetni fogjuk lapunkban.

Országos vásár Jászapátin. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a jászapáti őszi országos vásár határidejéül **f. évi november 26- és 27-ik napját** tűzte ki.

Az országos gazdasági munkás- és cselédsegély pénztár segélye. Özv. Bárdos Miklósnénak, kinek férjét a nyáron községünkben egy kocsi halálra gázolta, az országos munkás-cselédpénztár igazgatósága a napokban 400 korona segélyt utalványozott.

Tolvaj cigányok. Jó fogást csinált a jászladányi csendőrség vezetője, *Lukácsen* Jakab a hét elején. Valami kisebb lopásért elfogta *Rafael* István, *Rafael* Farkas és *Ajtai* Lajos jászladányi cigányokat, akik már régebben gyanusok voltak előtte. Vallatás közben aztán kiderült, hogy e három fiatal suhanc másfél év óta több mint 30 lopást és betörést követett el Jászládányon. A lopott tárgyakat részben azonnal értékesítették, részben Jászkisérén, egy orgazdánál helyezték el. — A tolvaj cigányokat a csendőrség beszállította a szolnoki ügyészség fogházába.

Előfizetési felhívás!

Mindenki olvassa „A POLGÁR” politikai napilapot!

Főszerkesztő: *Dr. Vázsonyi* Vilmos, országgyűlési képviselő, ki publicisztikai munkásságát kizárólag e lapnak fogja szentelni.

„A POLGÁR” megjelenik minden nap reggel, vasárnap és ünnepnap után is, rendkívül bő és gazdag tartalommal.

„A POLGÁR” programja a demokrácia, a radikális szabadelvűség, a szociális igazság. Hangja szabad és nyílt.

„A POLGÁR” a legolcsóbb, igazi radikális, szókimondó, irodalmi színvonalon álló, tartalmas újság. Főszerkesztője dr. Vázsonyi Vilmos köré a publicistika és a szépirodalom jelesei sarakoznak. Cikkeit, tárcáit Vázsonyi Vilmoson kívül ifj. Ábrányi Kornél, Benedek János orsz. képvis., Bródy Sándor, Csergő Hugó (felelős szerkesztő), Kadosa Marcel, Krudý Gyula, Lux Terka, Nagy Endre, Palotai Hugó, Szász Zoltán, Thury Zoltán. stb. stb. írják. A tárcarovatban egyébként hazai íróink legjobb elbeszélései mellett nap-nap után egy-egy kitűnő külföldi novellát talál az olvasó.

„A POLGÁR” tartalma élénk és tarka. Hírei és tudósításai megbízhatók és kimerítőek. A nap teljes krónikáján kívül szórakoztató, deris olvasmányt is bőven ad az újság, humoros cikkei szatirizálják a nap eseményeit és derűs élvezetül szolgálnak az olvasónak.

„A POLGÁR” „Szociális ügyek” címen

külön gazdag rovatot nyitott a dolgozó kispolgárok ezreinek. E rovatban a kispolgárok szakérdekei mindenkor istapolásra találnak és szociális fejlődésük érdekében e rovat küzd a toll agitációjával.

„A POLGÁR” fölöslegessé teszi minden más lap olvasását, mert benne minden megvan, a mi eseményt a nap krónikája fölvet es minden megvan, a mi az olvasó lelki épülésére és szellemi szórakozására szolgál.

Ily gazdag, ily élénk, ily tarka és kimerítő tartalma mellett is *A Polgár* negyedévre csak 4 korona. Kapható mindenütt, az utcán is és az összes újságelárusító helyeken. Egyes példány 2 kr., (4 fill.)

„A POLGÁR” külön meglepő kedveskedéssel is szolgál az idén előfizetőinek, a mennyiben karácsonyra gyönyörű kiállítású **Naptárral** ajándékozza meg őket.

„A POLGÁR NAPTÁRA” 250—300 oldalon, művészi kiállításban, számos művészi képpel, legjobb íróink elbeszéléseivel, költeményeivel és karcolataival fog megjelenni. Benne lesz az év története is képen és írásban, azonkívül számos hasznos, oktató orvosi, jogi, stb. tanácsadó cikket, úgy hogy e naptár szinte nélkülözhetetlen szükséglet fog betölteni a polgári családokban.

„A POLGÁR NAPTÁRÁ”-t megkapja „A Polgár” minden előfizetője.

„A POLGÁR” előfizetési árai, melynek ellenében a lapot a házhoz szállítják:

Egész évre . . .	16 K	— f
Félévre	8	— f
Negyedévre . . .	4	— f
Egy hónapra . . .	1	40 f

Kiadóhivatal: *Budapest, VII. ker., Eötvös-utca 37. szám.*

1905. november 1-től pedig VI., Nagy-mező-utca 12. szám.

Ültetésre a legfinomabb faj

gyümölcsfák

kaphatók nagy választékban.

Oriási földi-eper plánta

száza 3 korona.

K a p h a t ó k:

KIENTZL NÁNDOR műkertésznél
Jászapátin.

18

cigaretta hüvelyek

Dobozonként . . . . . 12 kr.
Ezrenként . . . . . 1 f. 20 „

K a p h a t ó:

Imrik József
fűszerüzletében Jászapátin.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinék bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szőbe-széde a tartózkodásról, mert csodáhatása ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejti, mi okozta javulását. A COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok, sok ezer férfit a szegény és becsületlenségétől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és a szencsésjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezelsük, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Ingyen próba 414 sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek (Levelek 25 f, levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendő.)

Coza Institute
(Dept. 414),
62, Chancery Lane,
London. Anglia.

Könyvkötészetemet

Szentgyörgyi utra (Szelényi-fele ház) az Iparoskör mögé helyeztem át.

Imakönyvekből

állandóan nagy raktárt tartok.

Galamb Zoltán

könyvkötő.

**HIRDETÉSEKET
jutányosan
felvesz**

a kiadóhivatal.

K á v é

a legfinomabb minőségben, eddig itt soha nem tapasztalt olcsó áron, tisztán kimérve kapható:

Cuba különös fin. kgrként f. l. 80
Ceylon finom „ „ 1. 60
Portorico I. rendű „ „ 1. 40
Salvadore „ „ 1. 20
Pörkölt finom keverék „ „ 1. 80

5 kiló vételenél 10 fill. engedmény.

Tiszta, fin. minőségért szavatolok.

Tisztelettel

Imrik József

Igyunk Szántói savanyvizet!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a Szántói viz kizárólagos eladását a helyi piac részére megnyertem s e minden tekintetben kiváló savanyvizet az alábbi rendkívül jutányos áron hozom forgalomba.

A Szántói természetes savanyu forrásviz különösen a gyomor rendetlen működésénél van javasolva, de mint élvezeti ital, borral is rendkívül kellemes üdítő hatása s hivatta van arra, hogy minden más savanyvizet kiszorítson a forgalomból.

árak: $\frac{7}{10}$ literes üveg 30 fillér.
 $\frac{1}{3}$ „ „ 48 „

5 üveg vételenél üvegenként 2 fillér engedmény.

Az üres üvegek — a $\frac{7}{10}$ -es 6, az $\frac{1}{3}$ -es 8 fillérért vétetnek vissza.

Kiváló tisztelettel
Imrik József
fűszerkereskedő.

Igyunk Szántói savanyvizet!

Egy ügyes

kifutó

azonnal felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mindenféle

nyomdai munkákat

a legszebb kivitelben és jutányos árért készít lapunk könyvnyomdája.

18—18